

Quamquam hæc ita se habent, illud tamen constat, nunquam apertam Templorum mentionem apud Moysen legi; namque vocem *Betphegor*, seu Templum Phegor, in Deuteronomio adjectam constat, cum Opus post obitum Legislatoris recenseretur. Sermo apud ipsum tantum occurrit de lucis, aris, collibus, monumentis, & Chamanim, nempe claustris Soli dicatis, ubi ignis perpetuus detinebatur; quemadmodum ex Levit. 26. 30. intelligitur. Faciles etiam credimus nulla fuisse in Agypto eâ ætate Tempia, exceptis ædiculis, vel gestatoriis thecis, plurimum quidem & formâ, & usu ad Tabernaculum Domini accedentibus. Nec inviti quidem suspicamur, eos, qui vetustissimam Templis originem asseruerunt, vulgatum secutos fuisse errorem, quo Religioni, Regno, Urbi, Templo, totam vetustatem conciliant, rebus debitam, quibus ipsa substituta sunt. Exemplum succurrit in Templo Deæ Syriæ, quod, teste Luciano, alii à Deucalionem repetebant, alii à Semiramide, vel Atte, vel Baccho; quamquam ipse oculus testis affirmat, Templum illud, quale spectavit, vetustius non fuisse Combabo, viro sanè præ illis omnibus recentiori. Sed hæc tamen, inquit ipse, nihil de vetustate hujus Templi præ cæteris omnibus totius Orientis detrahebant, cum super ruderâ constructum diceretur, vel saltem juxta vetus aliud Templum; forte gestatoriis ædiculis Deæ Syriæ successerat. Quidquid tamen sit, faciles concedimus Agyptiis primum ædificatorum Templorum Diis honorem, quem ipsi sibi apud Herodotum (y) vindicant; quare de re nos contentiosum cum illis funem trahere recusamus.

Fateamur tamen oportet, Chaldaeorum, Phoenicum, & Syrorum Tempia antiquitatis gloriâ nihilo Agyptiis concessisse; quemadmodum de Templo Deæ Syriæ nuper observavimus. Parem cum priori illo jactitat antiquitatem Templum Astartis in Phœnicia, seu Ascalone, quod vetustissimum esse omnium hujus Deæ ex fama in ea regione constanti asserit Herodotus l. 1. c. 105. Templum Herculis Senioris in urbe Tyro inter primora ejusdem regionis celebratur (z). Huic jungas Jovis Templum in monte Casio à Neptibus Castoris, & Pollucis, uti ferunt, dedicatum (a). Pseudo-Sanchoniato agit etiam de ædiculis gestatoriis Dei Agrotis, cui maximi omnium Numinis titulum vetera Phœnicum monumenta tribuunt (b). Circumferebatur ejus simulacrum aureum in plastro, quod plura boum juga trahebant. Alterum occurrit apud Lucianum Templum Veneris, à Cynira in monte Libano constructum (c). Templum Beli Babylone pari cum reliquis antiquitatis gloriâ certabat. Ex his omnibus pleaque eodem antiquitatis gradu cum Templis Agyptiis procedere poterant.

Frequenta erant apud Græcos Tempia belli Trojani ætate; cum jam inde & duodecim magni Dii, & plures Heroes inter Deos relati, ejus gentis Religionem om-

y Herod. l. 2. cap. 4.

z Herod. l. 2. c. 44.

a Euseb. Præp. l. 1. c. 10.

b Sanchon. apud Euseb. loc. cit.

c Lucian. de Dea Syr.

nibus numeris absolvisent. Porro inventorum Templorum gloriam inter Græcos tribuendam credit Arnobius l. 6. contra Gentes, *Baco* filio Jovis; alii malunt Epimenidi inter primores Cræte Philosophos (d). Sed Philosophus iste multo est *Baco* & Trojano bello recentior. Sanè Pythagoras Epimenide vetustior sæpè de Templis agit (e); atque traditione acceptum narrant, Aborim Philosophum Hyperboreum noctem in his locis religiosam ducere consuevisse. Narrant etiam alii (f) Cretem, primum Insulae ejus nominis Regem, Templum in sua ditione Cybeli Deorum matri dedicasse; quem sanè virum Epimenide multo antiquiorem fateti cogimur, si Philosophus iste circa Olympiadem 47. floruisse credatur. Memoriae etiam proditum legimus, Templi Apollinis in Insula Delo authorem fuisse Eristichonem, filium Cecropis Regis Athenarum; Cecrops autem mille ferme annis Epimenide vetustior est. Hæc de vetustate Templorum apud Græcos, quos sanè plurima, sicut in aliis rebus, ita & in religione potissimum ex Agyptiis derivasse Herodotus animadvertit (g). Ex eo fonte deducum in Græciam Oraculum Dodonæum vetustissimum omnium in ea regione; ex eo nomina duodecim Deorum; an ex illis etiam consuetudo Altarium, & Templorum?

Macrobius Saturn. l. 1. cap. 9. ex Zenone narrat, *Janum in Italia primum Diis Tempia fecisse. Et ritus instituisse Sacrorum*. Ferunt Romanos vacuum habuisse à simulacris religionem non modico temporis spatio; donec sub Tarquinio Prisco circa annum 170. ab U. C. in vacuis Templis simulacra constitui primò cepta sunt (h). Romulus Templum statuerat Jovi Feretrio; Numa religionem Romanam formaverat; sed religionem frugi, & simplicem, nudis scilicet Templis contentam, & simplicibus sacrificiis sine fastu, impietate, & dissolutione.

Cum Numinum Paganorum ferè omnia ex mortalibus fuissent consecrata, quos sanè mortales in censum Deorum superstitione transfulerat, ita potior Templorum pars Masolea verius referebat, supra eorum sepulchra erecta, quam Tempia; quod sanè documentum erat apertissimum cultus recenter invecsti, simulque ejusdem cultus prodebat vanitatem, cum sæpè Divinis honoribus colerentur homines corruptissimi, quorum ne memoriam quidem mansisse par erat. Quam enim in superstites habebant observantiam, hanc ne post mortem quidem deponentes, transferebant in cineres, & exutos corpore spiritus; quare minis ferentes errare illas animas sine laribus & sedibus vagantes; illas, inquam, animas, quas subtili quodam corpore constantes, atque amicitia fœdere exuviis corporeis conjunctas, atque pristinarum sedium amore detentas opinabantur; consulendum illis autamarunt, adium quarumdam ædificio, quas illæ incolerent, & sacrificiis, atque aromatum odoramentis tadium levare morasque dulces trahere possent (i).

d Laert. l. 7.

e Vide Jambl. vita Pythag. f Vide Euseb. Chronic.

g Herod. l. 2. c. 49. 50. 51. 52.

h Vide Plut. in Numa Dion. Halycarnass. Tertull. Apolog. cap. 25. Aug. de Civit. l. 4. cap. 31.

Quæ

i Vide Spencer. de Legib. Ritual. l. 3. cap. 1. Dissert. 6. sect. 5.

Quæ jam innuimus de monumentis veterum clarissimorum, præposterâ religione in Tempia consecratis, redditisque in loco sepulturæ Divinis honoribus, auctoritate veterum Patrum Ecclesiæ fulciuntur, uti S. Clementis Alexandrini in Protreptico, pag. 29. Eusebii Præp. l. 2. cap. 5. Arnobii adversus gentes l. 6. S. Cyrilli Alexandrini contra Julianum; assentiuntur & recentiorum Authorum plerique: longam Templorum hujus generis seriem diducentes. Templum Minervæ Larissæum, monumentum erat Acrisii; alterum in arce Athenarum, monumentum Cecropis. Templum Peliadis, Erichonii; & Eleusine, Ismari sepulchrum habebantur. Duæ illæ mulieres Hyperboreæ, scilicet Hyporoche & Laodicee intra Templum Apollinis Delphici. Hæc ex Clemente Alexandrino delibavimus. Arnobius etiam asserit, horum Templorum partem non modicam, quorum superbirent auro solaria, atque culmina ad eam erigerentur, nonnisi humiles condidisse cineres, & ossa; ut essent cadaverum sepulchra; quemadmodum, ait idem ad Paganos conversus, ex vestris ipsorum scriptis convincere possumus. Argumentum inde trahit apertissimum contra Paganorum cultum; quippe qui inexpiabilis sceleris rei essent, mortales homines Divinis honoribus colentes, atque crimen in Deos inferrent, quorum excitata Tempia super tumulos mortalium voluissent. Ita ferè & Eusebius philosophatur, contendens si ipsi repetantur Idololatriæ fontes, atque superstitione ad suam revocetur originem, facile demonstrari posse, primos invecsta religionis Paganorum authores, fuisse homines perditissimos, qui metu quodam & avaritiâ, vel etiam præposterâ quadam in patronos suos observantiâ, eorum memoriam perennatam voluerunt; quæ in re, inquit ipse, excusatione digni fuissent, si eoque furoris non processissent, ut è mortalium conditione translatos viros, sibi vel Patriæ beneficos, in ipsas Deorum immortalium Sedes invehere non ausi fuissent. Accepta à patribus suis religionis, sequitur idem Eusebius, cum filios pudisset, quò se ab omni crimine ponerent in tuto, novam invexerunt Theologiam, quæ omnia ad figuras, & mysteria pertraherent; obtendentes, sub ementito Deorum nomine nihil quidem mortale designatum fuisse, sed naturales maximorum in tota natura effectuum causas, uti Solem, terram, aera, ventos &c. Celebris illa turris à Belo Babylone constructa, inter Orbis portenta olim habita, ejusdem Beli monumentum erat, authore Strabone l. 16. De Templis verò Romanorum universis hæc Prudentius (k).

Et tot Tempia Deum Roma, quot in Urbe Sepulchra
Morum numerare licet.

Nec alia erat Aegypti disciplina, apud
D d for.

k l. 1. contra Symmach.

quos nulla facillè Tempia carebant Sepulchris, sive Deum, sive animalium quorundam Sacrorum. De his tumulis sermo est apud Herodotum, & Diodorum; quamquam subobscurè Herodotus loquitur; quippe qui mysterium silentio premendum sibi in ea re autumaverit.

Ex his omnibus fustis à nobis hucusque digestis facillè intelligimus, omnium Templorum, quorum ad nos cognitio certâ devènit, vetustatem præ Moysè minorem fuisse; quamquam ambigendi locus de Templis Agypti manet; cum nec de Phorotheo tamquam primo conditorum in Agypto Templorum authore constet, neque, si constaret, de ætate ejusdem Principis certi aliquid habemus. Reliqua omnia Tempia Chaldaica, Syriaca, Phœnicia, Græca, Insularum Italiae, & populorum, quos Barbaros appellant, vetustate Moysi concedunt. Quando enim ædificati Templi Deæ Syriæ authore Deucalion habebatur, non tamen Moysè vetustius esset; cum diluvii Deucalionis epocham circa secessum Israelitarum ex Agypto constituamus. Celebratissimum illud Babylonis Templum Belo sacrum, de quo nos infra, ante Nabuchodonosorem quidem, incertum tamen quo Authore, conditum erat: sunt qui à Semiramide credant, nempe multo post Moysen tempore. Jupiter, cæterique Dii coævi, sicut & ejus filii, ut *Baco*, authores Templorum in Græcia &c. 100. annis à Moysè superantur. *Janus* suppar erat Saturno patri Jovis. Templum Herculis Tyrii non sanè majorem jactare poterat vetustatem, quam Urbs post obitum Moysi condita. De reliquis Templis Phœnicia, & Philistæorum, in ea qua sumus obscuritate, nihil certi asserimus. Apud Strabonem l. 11. celebratur Templum Leucotheæ in Colchide, quod à Phryxo repetit; scitum est autem Phryxum paulò ante Argonautas in regionem venisse; & Argonautarum expeditio ad ætatem Gedeonis circiter refertur. Apud Ovidium celebre est Templum Dianæ in Taurica, in quod cælitus delapsum, uti ferebatur, simulacrum (l). Quo tempore Pylades, & ejus amicus Orestes eò adoraturi venerunt, Iphigenia Orestis soror factis præerat. Porro hi omnes viri bello Trojano posteriores sunt; quare etiam ante ducentos annos Templum illud conditum habeatur; adhuc tamen Moysi ætate inferius esset. Itaque id ratum haberi potest & firmum, nullum nobis Templum Moysè vetustius innotuisse.

Non abs re dicimus modò aliquid de forma & habitudine veterum Templorum, quò Salomonico comparentur, asserere. Hæc de Templis Agyptiis apud Strabonem leguntur (m). Obvia primum occurrit quadrata & infrata lapidibus area, jugero circiter patens, & quadruplo vel saltem triplo porrectior, quam angusta tria vestibula, alterum post alterum, excipiebant. Ex his aditus in atrium amplum satis & magnificum, in cujus fronte Templum assurgebat, mediocre illud mole, atque simulacris omnibus vacuum, nisi

l De Ponto 3. eleg. 2.

m Strab. l. 17. Vide Herod. l. 2.

fortè figuras quorundam sacrorum apud Ægyptios animalium exhibuerit. Omnia itaque religionem & magnificentiam spirabant, luci sacri, atria, porticus, area, caremonia mystica. Ministri religiosâ quadam gravitate rebus sacris operabantur.

In tanto religionis apparatu Templum demùm ingressis offerebatur felis, canis, simia, hircus, crocodilus, vel quid simile. Similem Templorum structuram describens S. Clemens Alexandrinus (n), magnificentiam lucorum, atriorum, & porticum celebrat; atria & vestibula ornari testatur magnificis columnis, parietes lapidibus raris & pretiosis in crustari; interiora Templi oculis præstingere fulgore auri, argenti, & pretiosi illius metalli quod *Electrum* appellant. Penetralia verò, ait, à reliquo edificio separant aulæ intexta. Sed cum locum ingressi de Deo quærunt, tunc Sacerdos ad majestatem compositâ gravitate velum aeducens, selem, vel crocodilum, vel cicuratum aliquem anguem super ditissimum purpureum tapetem repantem exhibet.

Simandius Rex Ægypti rerum à se gestarum perpetuum monumentum posteris relicurus, Templum construxit, sive magnificentum ad miraculum usque sepulchrum, ita à Diodoro descriptum l. 2. c. 1. Totum ædificium in quadro positum, spatium 10. stadiorum habebat. Primus ad illum aditus lapide variegato ornatus iugeris 2. porrigebatur, & 45. cubitis assurgebat. Succedebat atrium 4. iugerorum in quadro, quem fastigiatum peristylum ambiabat; cuius peristylia columnæ singulæ altæ 16. cubitis, & præco opere in animalium figuram insculptæ perpetuo lapide constabant. Excipiebat deinde aliud atrium ejusdem amplitudinis, sed ditius sculpturis, & pretioso columnarum lapide, ac artificio. Ibi expressis ad magnitudinem colossi statuis bellum Simandii contra Bactrianos exhibebatur. Succedebat Templum, ubi expressâ in ligno sculpturâ coetus Judicum spectabatur, inter quos medius assidebat Præses, imaginem veritatis è collo suspensam gestans. Inde egressis occurrit ejusdem structuræ magnum aliquod ædificium, imminens vasto atrio, quod peristylum ornat. Longius aliquanto surgit Bibliotheca, hanc habens in fronte inscriptam: epigraphen *Antia Medicamentum*. Succedit Bibliotheca Templum, ubi ad 20. usque enumerantur pulvinaria Jovis, & Junonis, spectandumque se Regis hujus ædificii conditoris simulacrum exhibet. Non unam etiam Templorum Ægypti descriptionem habet Herodotus (o), ubi Latonæ, Vulcani, Minervæ, & Dianæ, sed nihil ab ea, quam supra ex Diodoro retulimus, differunt. Unius Serapii Alexandrini afferemus, quod cum ad ætatem usque Theodosii Magni flaret, ejusdem Principis jussu in Christianorum Templum consecratum est. Hæc de illo Rufinus Hist. l. 2. c. 23. Non naturâ, sed manu & constructione, per centum aut amplius gradus in sublime suspensus, quadratis & ingentibus spatiis omni ex parte dilatatus. Cuncta verò quo ad struc-

n Padag. l. 3. c. 2.

o L. r. c. 138. 155. 170. 175. 176.

ture pavimentorum evadatur, opere forniceo constructa, qua immensis desuper liminibus, & occultis aditibus invicem distinctis, usum diversis ministeriis & clandestinis officiis exhibebant. Jam verò in superioribus extrema totius ambitus spatia occupant exhedra, & pastophoria, domusque in excelsum porrecta, in quibus vel editui, vel hi quos appellabant agnoscant, id est qui se castificant, commanere soliti erant. Porticus quoque post hæc omnem ambitum quadratis ordinibus distincta intrinsecus circumstant. In medio totius spatii ades erat, præcisè edita columnis, & marmoris saxo extrinsecus amplè magnificèque constructa. Interiores delubri parietes laminis primò aureis vestiti. Super has argenteis; ad postremum arcis habebant, qua munimento præciosioribus metallis forent. Congesta super concamerato fornice non modicis sumptibus terra, in amplam aream porrigebatur, cujus medium insidebat Templum. Hujus Templi pretium augebat insignis Ptolemæorum Bibliotheca. Sacro quodam horrore, quemadmodum ferè omnia Veterum Tempia, locus tenebatur; tenuis enim lux ex forulo ad orientem patienti ita admittebatur, ut orientis solis radii ipsum Idoli os è regione in capite Templi positi fererent. Ex hac descriptione intelligimus hujus ædificii structuram Græci fuisse saporis, alteriusque à præcisè Ægyptiorum ædificiis architecturæ. Hoc planè fuit Ptolemæorum opus.

Ægyptiacis Templis alterum non absmile, & in vicinis positum, Jovis nempe Ammonis, jungimus. Erigebatur illud in medio sacri luci, Templum simul, & arx pro finitimis circum populis. Tribus totum ædificium ambiabatur muris, quorum prior ambitus clauderat veteres Regis ejus regionis ædes, secundum Gyneceum foeminarum, ubi & sedes filiorum, ejus Principis. Ibi etiam assurgebat Templum, & Oraculum Dei Ammonis. Intrà tertium tandem ambitum continebantur ædes militum & aliorum. Aulæ custodum. Tempia Syria, & Arabia ejusdem erant cum Ægyptiis architecturæ. Præcisè Arabibus, quemadmodum cæteris ferè omnibus gentibus, Tempia omnia deerant. Maximus Tyrius Dissert. 38. vidisse se tradit ejusdem gentis simulacrum nullo exquisitiori artificio, quàm lapidis quadrati, elaboratum. Sed altam prorsus ideam de majestate Templorum Arabia, & Numinum ejusdem gentis Diodorus ingerere conatur l. 6. c. 10. Hæc ille de Templo Jovis Triphylia in Insula Panchea. Ædificium est, inquit, in medio agri lati, & fertilis, quem fructeta, & arbores ornant. Templum non antiquitate minus, quàm divitiis, magnificentia, & loci situ præstat. Duobus iugeris in quadro patet. Niveis lapidibus constat structura, quam sulciunt immanes quædam columnæ, sculpturâ insignes. Simulacris Deorum nihil est reliquum, sive statua spectetur, sive sculpturæ artificio. Sacerdotibus servitiis ejusdem Templi destinatis ædes circa Templum posite sunt. Templo succedit Circus quatuor stadiis in longum, & iugero in latum

lum: duo Circi latera ornant ænæ gigantæ statue supra quadratas bases constitutæ. Hoc magnifici Templi ædificium. Ejusdem architecturæ gustum aliquem servat Templum Mecha hodie usque manens. Templum, quod *Beitullab*, Domus Dei, dicitur, ædificium est 15. circiter passibus in longitudine, 11. vel 12. latum, & 5. brachium circiter assurgens. Regnat circum turris in quadro, quam ambiunt parietes cum triplici columnarum ordine, fastigiatisque internè patentibus porticibus, quatuor Mahometanorum scelsis ad orationem seorsum destinatis. Scitum est, Abrahamum ædificii hujus auctorem à Mahometanis reputari. Ejusdem structuræ aliquid referunt splendidissima illa Templi Palmyreni vestigia [p].

p Theven. 3. Voyage 2. Lettant, 2. part. c. 21.

Apud Veteres celebrantur Tempia Acalonis, & Herculis Tyrii, quorum nulla superest fatis exacta, & fidelis descriptio. Sermo in Scriptura occurrit de Templo Dagonis in Urbe Philisthæa Azoto; sed altum de ejus structura silentium, nisi si quid in historia Samsonis legatur, quod conjecturam præbet ejusdem fuisse cum Ægyptiis architecturæ; amplo etenim atrio peristylis ornato imminet, namque populus ad spectaculum Samsonis accitus, & porticus omnes occupabat, & tecta Templi, & peristylia, quæ omnia vir ille insigni robore præstans subvertit.

Neque silentio nobis premeendum Templum Hierapolis Deæ Syriæ inter primoræ totius Orientis habitum. In colle modicè quidem assurgente, ait Lucianus de Dea Syr. medium totius Urbis tenet. Duplici muro totum ædificium ambitur. Templi vestibula seorsum ad boream directæ sunt, centum ulnarum magnitudine. Templum ad orientalem plagam, quemadmodum Jonæ Tempia omnia vergit. In solo 2. passibus prominenti, unde per gradus ascensus, ædes collocatur. Vestibulum statim intuentium rapit admirationem, detinent etiam accedentes aureæ januæ, & templum fulvo metallo coruscans. Imum Templi spacium conclavè aliquanto prominens semper clausum, & nunquam patens tenet. Intima Templi non nisi Sacerdotibus pervia; neque Sacerdotibus indiscriminatim omnibus. Erant in loco sacro geminæ aureæ statuæ, Junonis hæc, altera Jovis; quamquam diverso designarentur nomine. Juno exhibebatur Leonibus assidens, Jupiter tauris; tertius alter Deus nulli similis Numini, sed ex omnibus aliqui præferens, geminis illis accedebat. Huic Numini Assyrii nullum aliud nomen assignant, quàm quod statuum, sive figuram exprimit (q). In Templum ingredienti ad lævam offendunt thronum vacuum, Solis dicunt; vacuum autem, quod astrum illud per se notissimum nullo indigeat alio, quo exprimitur simulacro. Succedebat thronus Apollinis, cuius aliud erat apud illos, quàm apud Græcos simulacrum; barbatur enim, & vestitum Numen præferbat; cum apud Græcos & Numen sit nudum, & imberbe. Hæc Lucianus de Dissert. Calmet. Tom. I.

q Semion.

Templo Deæ Syriæ celebratissimo.

Ab his omnibus recedebat structura Templi Belt Babylone. Quadratum enim erat ædificium, teste Herodoto, spatium tenens ex omni latere 2. stadiorum, seu 250. passuum (r). In medio hujus spatii surgebat turris basim habens stadio patentem in quadro. Porro turris illa septem aliis turribus minoribus, alterâ super alteram impositâ, constabat. In suprema, & eminentissima turri Templum erat, in quo magnificentum pulvinar cum tabula aurea, nullum autem simulacrum. In ima turri ad porticus solarium aurea Jovis assidentis figura 12. cubitis procerâ spectabatur; accedebat & amplior aurea mensa cum sede, & scabello ejusdem metalli; accedebat & aureum Altare, sicut & augustius aliud perfectis sacrificiis, sive majoribus victimis offerendis. Persæ, qui nec Tempia norant, nec simulacra, cum sibi armorum jure Babylonem subegissent, everto Templo thesauros omnes abriperunt. Id factum Xerxi tribuunt Herodotus, & Arrianus. Alexander Magnus eversum jam ædificium restituendum suscepit, sed morte intercedente ab opere desistere coactus est (s).

r Herod. l. 1. c. 181. 182.

s Arrian. l. 3. c. 7. & Strab. l. 16.

Aliam ejusdem Templi ideam subjicit Diodorus l. 3. c. 10. namque à Semiramide ædificatum autumat, ejusque altitudinem neminem ad id usque fatis exactè definitisse contendit. Sed, inquit, tam altè porrigitur ædificium, ut in ejus culmen ascendentes Chaldaei observationes suas astronomicas ad Orientem, & Occidentem perficiant. In vertice ejusdem Templi tria surgunt aurea simulacra, Jovis, Junonis, Opis, quorum prius & postremum mille talentorum Babyloniæ pondus æquabant. Supererat adhuc Diodori ætate Jovis simulacrum 40. pedibus procerum. Opis throno aureo assidebat, habens ad genua duos Leones, penes quos sequebantur immanes totidem argentei serpentes. Junonis simulacrum 800. talentorum pondere, serpentis caput dextrâ tenebat, alterâ sceptrum lapideum. Ante Numina posita aurea mensa 40. pedibus in longum, & 12. in latum, 500. talentorum pondere. Communis erat tribus; quemadmodum & gemini ampli crateres, naviculæ figuram exhibentes, ac duo vasa adolendis aromatibus destinata; præter hæc, tres positi erant crateres, quorum unus Jovi dicatus, pondere erat 1200. talentorum.

Templum Dianæ Ephesinæ inter celeberrima totius antiquitatis jure meritoque habetur. Hujus ædificii structura, neque ad Ægyptiacam, neque ad Syriacam accedens, quatuor ad latera exteriora, alis, geminis utrinque, distinguebatur; nempe duplici columnarum ordine circumregnante, octo ad geminas frontes ante, & retro replicabantur (t). Porrigebatur totum opus ad 425. pedes, in latitudine verò excurrerat ad 210. Vigniti septem supra centum Reges singuli singulas columnas donaverant 60. pedibus altas, inter quas 36. anaglyphico opere insculptæ.

t Vitruv. l. 3. c. 10.

Januas habebat cypressinas, cujus a robore D d 2 ris